

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Hat hóra . . . . . 2 frt 50 kr.
 Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK:

Négyhasábos petit-sor egyszeri közléséért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr, többszöriért 5 kr fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A nyitlertben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötöttesben levő hirdető-írdák, elő-
 fizetünk, vagy a gyakori hirdetőik totemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.
Kéziratok vissza nem adandók.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

vasárnap reggel.

A hirdetőket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba:
(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

13506. sz. Bars megye alispáni hivatalától.

Közgyűlési meghívó.

Folyó évi szeptember hó 22-én megtartott évnegyedes közgyűlés alkalmával, a legközelebb megtartandó évnegyedes közgyűlés határidejéül ez évi december hó 17-ik napjának délelőtti 10 óraja kitűztetvén, midőn ezen határidőt kívül czimzett Uraságoknak, mint a törvényhatósági bizottság tagjának emlékeztetőbe hozom, egyttal fenti határidőben Aranyos-Maróthon a megyeház nagy termében megtartandó évnegyedes közgyűlésre ezennel meghívom.

N a p i r e n d:

Rendkívüli ügyek:

1. A megyei főszámvevő, a főpénztárnoki, esetleg: az ujonnan rendszeresített másod alszámvevői (számfejtői) állásnak, választás utján való betöltése.
2. A közigazgatási bizottságból sorrendben kilépendő öt tag helyett szükséges választás megejtése.
3. Az igazoló-választmány újjalakítása.
4. Az állandó választmányának kiegészítése.
5. A központi választmányának
6. A közigazgatási bizottságba működni hivatalos tiszti ügyészi helyettes megválasztása.
7. A mozgósítás esetére szükséges ló-avató bizottságnak újiból megalakítása.
8. A betegápolási pótadónak 1886-ik évre leendő megállapítása.
9. A katonai beszállásolási pótadónak 1886-ik évre leendő megállapítása.
10. A megyei gyámügyi és gondnoksági, valamint a közigazgatási 1886-ik évi költségvetésnek megerősítéséről szóló belügyminiszteri intézkedvény bemutatása.
11. A megyei út- és hidépítési 1886-ik évi költségvetési előirányzat megállapítása.
12. A megyei utakon felmerülő műszaki s egyéb teendők ellátásáért, az államépítészeti hivatal részére megkívánt uti-átalánynak 1886-ik évre való meghatározása.
13. A lévai megyei kózkórház 1886. évi költségvetési előirányzatának tárgyalása.
14. A megyei árvaszkók és megyei gyámipénztár részére beszerzett nyomtatványok, könyvek és kötetny-bélyegzőkért járó összegeknek az árvapénztár tartalék-alapjából leendő kifizetés megrendelése.

Rendes ügyek. Minisiteri intézkedések. Társ-
vényhatóságok átiratai. Kérvények. Jelentések.

Ezen felül egyéb időközben beérkező és közgyűlési intézkedést igénylő ügyek.

Kelt Aranyos-Maróthon 1885. évi december hó 4-én.

Máriássy István,

mint az alispáni hivatal vezetésével megbízott megyei főjegyző.

TÁR C Z A.

Czuczor Gergely rabláncza.

A „Kisfaludy-társaságnak“ e héten tartott ülésén Czuczor Gergely rablánczának érdekes történetét mondta el Vadnay Károly. A „Riadó“ költője a forradalom után fogságba került s a rablánczot, melyet ott viselt, kiszabadulásakor magával hozta. Az érdekes ereklye, mint a lapok írják, özv. Toldy Ferenczné birtokába került, ki azt a Kisfaludy-társaságnak ajándékozta.

Az özvegy Vadnay Károlyt bizta meg a becses ereklye átadásával, ki egyttal annak érdekes történetét is elbeszélte, megemlékezve azokról a sötét napokról, mikor az osztrák abszolútizmus a „Riadó“ szabadságért lángoló szerzőjét börtönbe vetette, hogy elfojtsa benne a szabadságszerető lelket azt az isteni szikrát, mely magas lelkesültséggel lobogott a „Riadó“ minden sorában.

Az Újépületben, hol a legveszedelmesebbeknek tartott „Rebellek“ voltak bebörtönözve, sinylődött nehéz vasban a magyar költő, mert elég merész volt hallgatni hazafiasan érző szíve sugallatára s el merete zengeni bánatos panaszát. Ismerősei közül egynek sem volt bátorsága őt felkeresni börtönében, csupán Toldy Ferenczné kockáztatta meg, hogy mielőbb hirt hozz felőle. Ez a félnék nő Haynauhoz fordult, engedélyt kérve, hogy rokonát — ennek mondta Czuczort meglátogathassa. Haynau,

Adakozások a lévai főgymnáziumra.

Legújabb adakozott: Balogh Antal (Köbölkútról) 12 frtot.

Összesen: 12 frt — kr.

Eddig kimutatott összeg: 32,037 frt 66 kr.

Legújabb összeg: 32,049 frt 66 kr.

Vasut adó.

Micsoda?! Csodálkozással kiálthat fel a nyájas olvasó; hát már ilyen is van?! . . .

Van bizony, de csak önkéntes adó, mint a hajdani gyászos emlékü Bach korszakban az „önkéntes állami kölesőn“ 1855-ben.

Hanem még is nagy különbség van a kettő között, akkor az abszolút hatalom diktálta azt reánk az „önkéntes“ elnevezéssel együtt, most ezt magunk határoztuk meg, akkor az az improduktív czélok molochusának örvényébe vettett, most a reánk életkérdéssé vált vasuti közlekedés előmozdítására szolgál s érdekeinket biztosítani van hivatva.

Bármilyen különösnek tűnjék fel a vasuti adó elnevezés, az még is oly produktív befektetés, melynek hasznát mindnyájan fogjuk érezhetni s annak előnyeiben részesülhetni, ép azért minden városát szerető s annak előmenetelét kívánó híj polgárnak nemes kötelességei közé tartozik, ezen adóban résztvenni s vasuti esatlakozásunkat a világ forgalommal elősegíteni.

Városunk közönsége melyen át is érezte ezen kötelességnek nagy horderejét, sietett is azt elfogadni s teljesítését magára vállalni, habár félre nem ismerheti azt sem, hogy ily tehernek elvállalásával s annak lebonyolításával oly időkből kell megküzdnie, midőn a terhek minden oldalról reá a legsúlyosabban nehezedenek.

Ugyanazért értjük és felfogjuk azon

nehézséget, mely ezen ügyet, — miután vannak egyesek, kik e részben legjobb akaratuk szerint cselekedni a tehetetlenség s képtelenség által akadályoztatnak — egészen s tökéletesen befejezni eddig nem engedte.

De a mint ezt elismerjük, úgy viszont fölötte esodálkozunk azon, hogy vannak — istennek hála kevés számmal — városunk körében oly egyes polgárok, kik a vasuti adóban magukat részeltetni s mindnyájunk érdekeit előmozdítani késlekednek s különféle ürügyek alatt magukat kivonni s az egészről suttymban kibujni minden módon igyekeznek, pedig egész vagyonosodásukat e helyen szereztek s így az adóság kötelesség elvállalása őket a legméltóbban megilleti.

Most késlekednek; bezzeg, ha közvetlen előnyről, ha haszonról van a szó, bizonyos lehet mindenki arról, hogy ezen a vasuti adó elvállalásának távolában settenkedő s a köz áldozat hozataltól rettegő társaink első helyen és sorban sürögnének s jogaik érvényesítését követelmék azon szokásos nagy hangzással: őket az elsőség illeti, mert ők a hazának első polgárai!

Na, hát kedves polgártársaink itt az idő, itt az alkalom; előre az áldozatkészséggel, ne burkolózzanak a sötét homály palástjába, ne akarjanak észrevétlenül így eltűnni, hanem igyekezzenek egyttesen versenyre szállni s megillető, de eddig még üresen álló helyeiket elfoglalni.

Hadd nyiljék alkalmunk városunk minden képességgel bíró polgárának nevét azon névlajstromba, melyet szerkesztünk a nagy közönségnek bemutatni.

E lajstromot immár számos név díszíti — s köztük a Lévai Takarékpénztáré kiválólág, mert egy évi adóján felül szép összeggel — összességben háromezer forinttal járul a

tyámmal beszélni, de nem lehet, kívánok minden jót. Isten áldja meg! A fogoly feléni akart a nyájas üdvözletre s úgy tett, mintha elesúzna s az ablakot kitörve, haragos hangon válaszolt: „Mindent hallottam a kutyatelegráfon. Üdvözletemet az otthonélőknek.“

Mikor Czuczor kiszabadult a szomorú fogságból, megvásárolta a porkolábtól a lánczot s Toldy Ferencznének adta emlékül, ki azt 33 éven keresztül híven őrizte s most a Kisfaludy-társaságnak ajándékozta.

Az én halottam.

— Elbeszélés. —

(Egy káplán emlékirataiból.)

A v—i szeminárium kellő közepéből Gélháza porába estem.

Szép, napos idő volt, amolyan vén aszszonyok nyara, a mikor elindultam első állomás helyemre.

Kocsisom, egy mogorva bérkocsis, úgy ült a bakon, mint a özvegy s ugyancsak szoritotta a roszt lovakat, mert néha olyanokat vágott rájuk, hogy azt hittem a szegény állatok bőre menten kipattan.

A szántóföldeken, üres, elhagyott volt minden, akár valami régi temető. A levegőben keresztül-kasul uszott az ökönyál s útmenti érdészél nyireséből bús madárdal hangzott felém. — Hamar elértünk a faluhoz.

Itt kocsisom megállt. Lerakta csekély

csatta-lévai vonal kiépítésének előmozdításához, utána a másik pénzinteztetünk a Lévai Takaré- és Hitelintézet a legnagyobb készséggel vállalta el egy évi adójának lefizetését. E lajstrom szép névsorából hogy maradhatna ki városi polgáraink közül az, kit a gondviselés kegyelme azon jóval áldott meg, hogy szegényebb polgártársainknak segélyét mozdítják elő azzal, midőn ők, mint első lépnek fel egy évi adójuknak felajánlásával a kitűzött vasuti czélra! . . .

Avagy tán készakarva késlekednek azért, hogy a névlajstromban szerepelni szerénykednek?!

Na, az esetben gondunk lesz arra, hogy ezen szerénységet kellőleg méltatva hozzuk a nyilvánosság ítélő széke elé!!

A lefolyt tanév történetéből.

Tisztán a népoktatásügyre leszek figyelemmel.

Kezdem az óvodákon. Mint nagyobb tért hódít ama helyes felfogás, hogy a gyermek-keretek, óvodák, úgy szellemi, mint erkölcsi és anyagi szempontból s kiválólág magy. nemzeti érdekből tekintve nagy fontosságuk. Igen sok hely, különösen Erdélyben, hol P. Szathmáry Károly a terjesztés ügyében utazást is tett, továbbá Bereg, Ungvármegyékben s az ország északnyugoti részében csakugyan megindult a mozgalom és részint már létesült, részint közel jövőben létesülni fog gyermekkert vagy óvoda. Kellenek is nagyon! Több helyt a népiszkolával kapcsolatosan állítottak ilyen intézetet, néhol a nyári idényre rendezik be a népiszkolát gyermekkertül, a mi igen czélszerű s minden szegényebb község által utánzásra méltó. — Kisdé-óvodai törvény a sok sürgetés daczára most sines; az igaz nem könnyű dolog s az alatt a czim alatt aligha lesz valamikor. — Az óvók a nyáron gyűlést tartottak,

holmimat s tiszteletteljesen megemelve kápláját, a fuvarbért kérte. Furesának találtam a dolgot s felszólítottam, hogy egészen a paplakig vigyen.

— Tiszteledő atyám, az nem lehet, mondá. Gélháza memi ments-isten. Sajnálom, hogy erre a merészségre is vállalkoztam.

Ránéztem lovaira, a szegény párakra, melyek a még előttük álló nagy homokutban amúgy is elakadtak volna s minden további kérdezősködés nélkül neki mentem gyalog a falunak, csak azt nézve merre van a templom tornya.

A falu előtt egy vándor közsörüs pöngette talyigás követ. Iskolás gyermekek játsztak a porban, ajkuk szederjes volt, arcuk zöldes sápadt. A koresma közelében parasztkocsik álltak s az ivóból kihaltatszott a duhaj legények kurjongatása.

A paplak udvarába érve, egy vén kakas, ki ép a szemétdombon kotorázott, rekedt kukorikolással jefenté, hogy vendég érkezett.

Különös ember lépett ki a házból. Magas, szikár, esontos alak volt. Az arca beesett, a haja gyér és deres. Kopott reverendát viselt s eszímája arról tanuskodott, hogy a tisztogatásával édes-keveset vesződhetnek.

— Isten hozta, öcsém uram, szolt nem barátságtalanul, de hideg kifejezéssel hangjában. Tegnap vártam. Sok volt a dolgom s örültem volna, ha segítöm akad. De hát csak elvégeztem magam is.

Azután bevezetett szobámba s ma-

egyesületük érdekében nagyobb mozgalmat kezdeményeztek; a „bácsik“ már-már morognak, hogy a „nénik“ leszavazzák. Anynyit meg kell adnunk, hogy kis gyermekhez csakugyan jobb a nők, mint mi és az is igaz, hogy a 6 éven aluli gyermeknek játsszra, ápolásra, óvásra, főleg testi és kedélyi nevelésre van szüksége, nem annyira értelmire. — Említsük még meg, hogy az orsz. kiseddóvó egyesület mult évi bevételé 35,131 frtot tett, a mit mind nem költött el.

A népiszkolák ügyében valami új nem történt. Örvedetes az állami iskolák szaporodása az idegen nemzetiségű helyeken. Treforttól kezdve az utolsóig mindnyájan mondogatjuk, hogy a népiszkolák számban csak nevelkednek, de minőségben nem. Valóban csodálom a minisztert, ki a pozsonyiakhoz irt levelében keményen elítélte önmagát, keményebben, mint megérdemelte volna. Ennek azon tulságba esés az oka, hogy mindent attól várunk s mindenért azt tesszük felelőssé, a mi egymaga utóljára sem képes mindenre. 12 éves korig nevelni és tanítani nem elég. Ezt mielőbb nemcsak be kell látnunk, de ezen javítanunk is kell. Nevelés-tanítás kell általánosán 18—20 éves korig, nem mindennapi, a mi kivihetetlen, hanem ismétlő, vagy bárminek nevezzük is csak legyen heti 7—10 óra. Második hiba, hogy a népiszkolát szakiskolává tesszük, pedig már a tapasztalat megtanithatott volna arra, hogy 12 éves korig sem egyszerű gazdát, sem pedig iparost nem nevelhetünk; gazdákat, iparosokat, házi iparosokat neveljen az ismétlő iskola, ez bizonyosan célt ér. A harmadik hiba, hogy a mindennapi iskola tanítóját ezer mesterré akarjuk tenni a helyett, hogy a munka felosztás tervét léptetnők életbe. A mint vannak körjegyzők stb. legyenek kör-tanítók, a kik körük ismétlő iskoláit tanítanak gazdálkodásra, háziiparra, a rendes néptanító megmaradna igazi néptanítónak, az általánosra a nevelőnek. Ezek volnának a sikerhez vezető utak. — Ezzel azonban nem mondom egy szóval sem, hogy népiszkoláink tanterve s módszere ma kifogásolhatlan, sok elméleti tantárgy s megemészteni való tananyag és csaknem hiányzik a a test fejlesztő, a kéz ügyesítő, össze kell vonni azokat, ellenben legyen több és rendszeresebb a testgyakorlat, a rajz s a fűkézimunka, melylyel nem iparost, nem háziiparost, de mindenoldalú testi és kézi ügyességgel bíró gyermekeket nevelhetnénk. Sokat emlegetjük a gyakorlatit s erkölcsi téren, hol a gyakorlatiasság erkölcsi léhaságot, sőt erkölcselenséget szül, alkalmazzuk is: de a tanítás közvetlenségében, a szemléltetésben nem sokat törődünk vele, mert a gyakorlati élet ismerete utánjárását, folytonos tanulást, a közvetlen szemléltetés

gamra hagyott. Eleinte sokat gondolkodtam a szokatlan fogadtatás fölött, de az egyedülledt édes varázsa lassankint megnyugtattott. Ez a csönd, ez a magány maga a béke volt. — És mikor az ablak melletti nagy karosszékbe ülve, visszazálltak gondolatim nyomról-nyomra, vissza az alig elmúlt időkbe, lelkem halát rebegett az egek urához, hogy elérnem engedé, a mit egykor oly szépnek álmodtam.

Nem sokáig maradtam szobámban. Megesendült a kis harang és utána ismét és újra, jelezve a gyászt, mely szülőt s családot ért. Majd a harangozó lépett be és gyóntatni hitt. Ettől tudtam meg, a miről sejtelnem sen: volt, hogy Géllházán a fekete halál pusztít; nyavalya, a minék a számára nincs orvosság: csak a hideg föld.

Egy ember, a ki látja a saját ember-társát, miként megyen a halál útján előre, lépesről-lépésre haldokolván, menthetlenül, a ki tudja, mi a baj, hanem irt az nem kapható, azt csak Isten hozhatná el, azt a tudomány nem adja: annak az embernek torka összeszorul és iszonyatosat érez.

Jártam házról-házra, gyóntattam a betegeket, kiknek az ajaka, mert kint érez, kaczag és eltorzul rettenetes szenvedő módra. Temettem a halottakat, a k'knek már nem fájt semmi. — Borzasztó volt a halál pusztítása.

Két nap alatt hetven embert kísértem az örök nyugalom helyére. Virrasztottam a betegek mellett hosszú-hosszu éjszakákon át, nézve a sápadt vonásokat, leve az ajkakat, hogy mit is mondanak . . .

A kastély fölé is odaszállt a halál

munkát igényel, mi pedig nagyon kényelem szeretők, nagyon konszervatívek vagyunk — e tekintetben. — A szakszerű tanfelügyelet hiánya — a miről a lapok igen sokat beszéltek ez év folyamán — kétségtelenül a bajok közé tartozik.

A felső nép és polgári iskolák közül néhány mellé kereskedelmi tanfolyam állítottatott. Nagyon helyesen! Minden lehetőségét meg kellene adni arra nézve, hogy különösen a polgári iskolák polgárságot, iparost, kereskedőt és földmívelőt képezhessenek. Lejebb kellene szállítani 4 vagy 3 felsőbb osztályban a fű-polgári-iskoláknak az elméleti tantárgyak heti tanóráit, hogy mellettük iparos-tanuló lehessen a gyermek, a mire nézve azonban az a nagy újítás is szükséges volna, hogy az iparos tanuló ne szolgál, hanem tanuló legyen a mesterek házában, illetve műhelyeiben; kereskedelmi és gazdasági tanfolyam kell minden polgári iskola mellé, mert ezen iskolák ma egyrészt a gimnáziumok uszályhordozói, másrészt proletár-teremtők, de nem egy művelt, hatalmas polgárságot képezők. — Itt megemlítem a felső nép- és polg. iskolai tanítók orsz. egyesületét, mely tevékenységet fejt ki, tagadhatlanul, de nem mindenben a célhoz törekvőleg; eddig legbecesebbnek tartom azon mozgalmát, melyet a kereskedelmi tanfolyamok felállítására ügyében megindított.

A tanítóképezdek ügyében nem történt említésre méltóbb annál, hogy az államiak mindenikében internátust terveznek. Szerintem ez — épen a tanító-képzés érdekében — megmaradhatna a tervezésnél. Egy tanító a társadalomban fog uszni s ha ezt meg nem tanulja — pedig internátusban meg nem tanulhatja — akkor nem lehet irányt adó uszó, hanem lesz a társadalom által vezetett báb. Mindenesetre helytelen s az ügyre igen káros, hogy a tanítóképezdek tanárainak sem orsz. egyesületük, sem közös organumok nincs. Ők nem szólhatnak a tanítóképezdek ügyeiről s tán nem is akarnak. Pedig akarniok és tenniök kellene. Így a tanítóképezdek ügyét csak a budapestiek után és szerint intézzék, a többi csak arra való, hogy intézzék. Egyesüljenek és ügyükhöz szóljanak: ez méltó követelés eme intézetek tanári testületeitől!

(Folyt. köv.)

— **Az izraelita anyakönyvek** vezetése tárgyában a vallás- és közoktatásügyi miniszter által kibocsájtott „szabályrendelet“ értelmében 1886. évi január 1-től kezdve az izraelita hitközségek szabad anyakönyvelési joga megszűnik és csak a kiadott szabályrendelettel megállapított anyakönyvi kerületek szerint az ezek számára megjelölt székhelyeken eszközölhető az anya-

anyala. A kastély urának egyetlen leánya haldoklik, üzenték. Oda is elhittak.

Ott feküdt az ágyban nyitott szemekkel, szemei alatt kék karikákkal egy szép leány.

Föléje hajoltam. Az arc, az ajk, a szemek — olyan különös módon, mind ismerős nekem. Az el-elhaló hangban is volt valami emlékezetes csengés a gyermekkorból ismerős. Hiába erőlködtem, nem jutott eszembe, csak néztem révedezően, problémát láttam, nem mertem mozdulni, vártam, mi lesz velem.

S ő csak nézett reám merően, erősen. Még nevetni is akart s mikor mosolyát láttam . . .

Szent ég! Gereváry Emma volt, gyermekkori játszótársam és — mit tagadjam? — gyermekkori első és utolsó szerelmem.

Gyónni kezdett. — Szép, tehetetlen fejt közél vitte arczomhoz, üvegesedni kezdő szemem már kiütött a láz ragyogása, nem bírt szólani, de ajka odaért az enyémhez és egy csókot adott . . .

Ugyan kinek szólt az a csók? . . .

A fekete halál is megsokalta a nagy pusztítást s mikor újból kizöldült a tavasz, csak a magasra hányt sirdombok, fekete kereszték emlékeztettek, mi nagy adót kellett fizetnünk a csillagok királyának.

A sok sir között van egy virágokkal, szép narciszszal: az engesztelődés jelvényével beültetett sir, a melyhez naponkint kijárok én is s imádkozva azt kérdezem: Ugyan megismert-e?

Ugyan kinek szólt az a csók?

Ugyan kinek szólt az a csók?
Roszulegh Tivadár.

könyvvezetés. Mindaddig, míg a közgazgatási bizottság, illetve a vallás- és közoktatási m. kir. miniszternek a 19-ik §-a szerint hozandó határozatán mást nem rendelnek, az anyakönyvek a jelen szabályrendelet 16. és 17. §-ához képest bemutatott hitközségi beadványok és gyűlési határozatok értelmében vezetendők. A törvényhatóság utasítatik, hogy a kiadott szabályrendelet életbelépte után azonnal rendelje el az ennek hatályba lépte előtt vezetett anyakönyvek összeírását, melyek ez alkalommal hivatalos berekesztési záradékkal ellátandók és a kerületi anyakönyvezetőknek átadandók, kik jogosítva s kötelezve vannak a berekesztett anyakönyvekből a szükséges hiteles másolatokat kiszolgáltatni. A törvényhatóság tartozik gondoskodni továbbá arról is, hogy a területén lakó izraelitáknak tudomására jusson, hogy az 1886. évi január 1-től kezdve anyakönyvi eseteiket hol, mikor és minő következmények terhe alatt tartoznak bejelenteni.

Különfélék.

— **Barsvármegye** közönsége nevében f. hó 30-án nyujtottatott át Tisza Kálmán miniszterelnöknek az üdvözlő felirat. — A küldöttségben megyénk szeretett főispánjának, Mailáth Istvánnak vezetése mellett résztvettek: Ámon Ede, Kazy János, gróf Keglevich István országgyűlési képviselő; Mácsai Lukács, Chabada József polgármesterek; gróf Migazzy Vilmos, Levatic Gusztáv, Kelecsényi Ráfael, Znamenák Sándor, Klobusiczky János, Vincze Gyula, Szent-Iványi Oszkár és Holló Sándor megyei bizottsági tagok. — A megyék, városok köréből mintegy 60 törvényhatóság üdvözölte a kormányelnököt terhes s nagy felelősséggel járó hivatalában eltöltött 10 évi működése alkalmából. — Nem vonhatjuk lapunk keretébe Tisza politikai életének méltóságát, ki már 1860-ban a Thun-féle protestans páten ellen tartott hatalmas szónoklataival lépve a politikai élet küzdterére, 25-éves fényes politikai múlttal díszkedhetik; sem ez ünnepély zaját an elhangzott dícsőtő szónoklatok regisztrálásával nem foglalkozunk ez alkalommal: hanem emlékezés okáért megjegyezzük, miszerint Tisza Kálmán, Magyarország ünnepelt miniszterelnöke a törvényhatóságunk küldöttségéhez intézett köszönő válaszában azt üzenté Barsvármegye közönségének: **hogy az egyetértés lelke szálljon meg bennünk!** — Vessük jól szívünkbe e találó szavakat s akkor Barsvármegye régi dícsősége újra felragyog!

— **Ordódy Antonia** urhölgy, Barsvármegye egyik köztisztelőben álló családjának tagja f. hó 25-én életének 70-ik évében Nagy-Málason elhunyt. — A családi gyászjelentés így szól: „Ordódy Vilmos, Ordódy Lajos és Ordódy Endre fájdalom szívvél jelentik felejthetetlen emlékü nagy-nénjöknek ordódi és alsó-lieszkői Ordódy Antonia urhölgynek f. hó 25-én élete 70-ik évében Nagy-Málason végegyengülés folytán bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei a r. kath. szertartás szerint fogtak f. hó 27-én a nagymálási családi sirboltban örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 28-án reggeli 9 órakor fog a nagysallói plebániatemplomban megtartani. Nagy-Málás, 1885. november 26. Béke poraira!

— **A Csatta-Lévai** vasut ügye tul van a kezdet stadiumán; ezt onnan következtetjük, hogy Kovacsovits főmérnök több szak-közeg kíséretében a vonaliránynak helyszínelésére már utasítást kapott, munkálatát már meg is kezdte. — A Zsitvavölgyi pálya felmérésére nézve pedig vasutügyi bizottságunk betérjesztette kérelmét az igazgatósághoz.

— **A kaszinónak** e hó 17-ére jelzett estélye — a megyei évnegyedes közgyűlés miatt — e hó 15-én lesz magtartva.

— **Gyászhir.** Seletvári Janik Rezső, az 1848/9-iki magyar szabadságharc egyik bajnoka, m. kir. nyugalmazott honvéd-örnag, ki Léván és vidékén is széleskörű ismeret-séggel bírt, hosszas szenvedés után, mult hó 27-én, munkás élete 66-ik évében Egerben elhunyt.

— **Bonta István** honvédszázados, lövészeletünk közszeretben részesült buzgó főléveztemstere körünkbelől O-Gyallára helyeztetvén át, ismerőseinek, barátainak ezuton mond szíves „Isten hozzádot.“

— **A szentbenedeki** góth-templom restaurálása serényen halad előre. Most már a belső díszítésen dolgoznak. A Krisztus-kápolna is már egészen elkészült. Az új orgona 5400, az új föltár 3000 frtba került.

— **Harcz a levegőben.** Magyar Derzséren Osztián Antal ottani lakos a mezőre ment utána nézni a gazdaságnak, — s rendes kísérője, egy elég nagy fehér pudli kutyája is vele volt. — A kutya egy árokba szaladt egyszer s elkezdett hatalmasan ugatni. A gazda nem ügyelt kutyájára s tovább ment. Egyszer azonban mégis visszafordult, mert kutyája fájdalmasan vonított. Nagy ámulatra látta akkor, hogy alig pár száz lépésre háta megett kutyáját a hátánál fogva egy nagy madár viszi fel a levegőbe. Már elég magasra jártak, mikor a kutya valahogyan szerét ejthette és a madárral harezolni kezdett és addig ha-

rapta, ugatta, míg egyszer aztán a madár csak elejtette s a szegény megvértzett állat leesett a földre — a madár pedig elrepült.

— **Hosszu alvás.** Gayából különös esetet jelentenek. Az onnan, mintegy félóránnyira eső Kunewald faluban Inger Mária nevű 22 éves leány már öt hét óta alszik s ez idő alatt csak egyszer ébredt fel rövid időre. 30 napig semmi táplálékot nem evett s csak most adnak neki tejet, az orrán átvezetett csövön keresztül. A száját oly erősen csukva tartja, hogy nem lehet felnyitni. A nevezett leánynál ez a különös állapot ezelőtt négy hónappal már jelentkezett, de akkor az alvás rövid ideig tartott. A mely alvó esete nagy feltűnést kelt mindenfelé.

— **A „nemzeti Hírlap“** politikai hetilap a jövő évvel második évfolyamába lép. Mint a legolcsóbb s legterjedelmesebb képes politikai hetilapot ajánljuk mindazok figyelmébe, kik napilapokat nem olvashatnak. Előfizetési ára egész évre 4 frt, negyedévre 1 frt. Az előfizetési pénzek a „Nemzeti Hírlap“ kiadóhivatalának, Budapest, ös-utca 30. sz. küldendők.

— **Amit szívesen látunk.** Szívesen látjuk a munkást, ki hírlapot olvas. Az uri hölgyet ki nem röstell kosarat vinni. Apát, ki gyermekével sétál. Pozsgás arczu ifjut. Tisztán öltözött boltosleányt hamis ék zerek nélkül. Hivatalnokot, ki esténként virágcsokrokot visz haza nejének. Kereskedőt, ki udvarias a szegény asszony iránt, ki gyermekével karján csak néhány garas árát vásárol. Ruhavarrónét, kinek elég tudományos képzettsége van, hogy testhez álló ruhát tudjon készíteni anélkül, hogy ne akadályozza lélegzésünket. Fialat nőt, csinos otthonkában és fiatal apát első fiával.

— **A vonalhálózott és pontozott papir ellen.** A következő államok- és városokban megtiltották már a vonalhálózott és pontozott papirhasználatát: Ausztria, Bajorország, Schwájcz, Mecklenburg-Schverin, Gráz, Bréma, Magdeburg, Lichtenfeld, (Berlin mellett) s a majnai Frankfurt gyermekkertjei. A porosz közoktatásügyi miniszter véleményadásra szólítá fel az orvosok testületét ez ügyben s ez a szaktestület a halózott és pontozott papir alkalmazását a szemre nézve kártékony hatásának jelenté ki.

— **Hogyan halunk meg?** Beardsley dr. híres angol orvos sokat foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a halálfelelem miért van meg oly élénken minden emberben. Szerinte ennek oka az, mivel a halált általában igen fájdalmasnak tartják. Pedig az újabb kutatások szerint a természetes halál épen nem fájdalmas, tisztán egy élettani aktus az, mely mint a nevezett tudós mondja, leginkább a hervadt virág széthullásához hasonlítható. A halál szinte csak akkor áll be, mikor az ideg-duczok és idegszálak már teljesen elvesztették érzékenységüket s így a halál egyáltalában nem lehet fájdalmas. A test fokozatosan megmerevedik és a haldoklót olyan érzés fogja el, mint elalvás előtt. Ebben a pillanatban áll be a halál. Valószínű, hogy opium és egyéb narkotikus szerek segítségével ugyanez a hatás érhető el. Beardsley állítását példákkal is bizonyítja. Így gyermekeknél nagyon gyakran tapasztalható, hogy mosolygó arcczal halnak meg és így fájdalmaik nem lehetnek. Akasztott emberek, kiket még jókor le vágják, azt beszélük hogy néhány pillanatnyi eszméletlenség után a leggyönyörűbb haluczíná-czióik voltak. Beardsley mindezekből azt következteti, hogy halála ép oly kevésbé okoz fájdalmakat az embernek, mint a születése.

— **Biztosítás látogatás ellen.** Valaki tanácsot kért egy öreg embertől, mit tévő legyen, hogy megmeneküljön a sok látogatatótól, kik annyi idejétől fosztják meg. Az agg felelte: A szegényeknek pénzt adj kölcsön, hogy adósaid maradjanak, a gazdagoktól pedig kölcsön kérj, mire szegény és gazdag egyaránt kerülni fog.

Sajátságos jubileumra hívta össze barátait egy fiatal berlini kereskedő. Neje, kívül három és fél évig élt, e rövid idő alatt 25 eselédet fogadott. A jubileumot azonban megzavarta az a kellemetlen eset, hogy a szolgáló közvetlenül az ünnep előtt szökött meg. Ezt a jubileumot Budepesten akár minden esztendőbeum meg lehet tartani. Akár ha a dézsahölgynek oszonnára friss vajás kiflivel ki nem jár a kávé, s az alvás nem eshetik katonai fődözet mellett, bizony a faképnél hagyják a „nagyságát“, mert — mint ők mondják — nincs az ember fából és 8 nap épen elég arra, hogy gazda és eseléd torkig jollakjanak egymással.

— **Hogy aludjunk a kupében?** Az orvosok többnyire azt tanácsolják, hogy a kupében alváskor fejünket a locomotive irányában helyezzük el. Az ilyen helyzetben a vér a vonat mozgása folytán a fejből kiütetik s könnyű nyngodt álmat biztosíthatunk magunknak. Ha azonban, mint rendszeren tenni szoktuk, lábainkat helyezzük el a locomotive felé, ugy a vér az alsó tagokból a fejbe tódul, az álmot eltűnik szempillánkról és heves fejfájás lesz a következménye.

— **A ki nem ismerte Napóleont.** Napoleon berezeg beszélté ei a következő adomát egy meghitt emberének, a ki azt most egy párisi lapban közli: „Egy szegény koldusleány, rongyokba takarva, az éhségtől reszkedve, kért tőlem egyszer az utcán alamizsnát. Öt frankos aranyat adtam neki,

a melyen I. Napoleon képe volt látható. A hűség artot vett rajtam. (hiszen tudod, hogy sokat tartok a nagy császárral való hasonlatosságomra!) s e kérdéssel fordultam hozzá; — „Vajjon hasonlít-e hozzá?” — „Ki?” — „Ez itt?” s az aranyra mutatam. — „De hát kicsoda ez?” — „Napoleon!” — A leány bámulva tekintett rám, nagy szemeket meresztett s aztán hebegve kérdezte; — „Napoleon... Na... po... leon... de hát kicsoda az a Napoleon?” — „Hogyan, te nem ismered Napoleont?” — Kérdeztem csaknem kővé meredve bámulatomban. — „Nem!” — „Sohasem hallottál róla beszélni?” — „Soha!” — Párisban, a rue de Rivoliban akadt a második császárság alatt egy emberi lény, a ki sohasem hallott a nagy császárról! „Barátom ez arra intett, hogy legyünk mindig szerények!”

Rövid hírek. — Időjárás. A jövőhöz: többnyire esendes, derűs, éjjel még hideg időt várhatni, reá délnyugaton és északon felhőzésekkel. — **Nagy veszély** fenyegette mult hó 26-án a szarvasi r. kath. templomot. A toronyban reggel tűz ütött ki s már-már a fedélbe is belekapott, de néhány elszánt ember a község jól ellátott tűzoltó-szereivel elfojtotta a vészt. — **Nyír-tüzhöz** az utóbbi időben több veszteségi eset fordult elő. — **Ötéves mandátum.** Az országgyűlési képviselőknek ötévre leendő választására vonatkozó törvényjavaslatot már a ház asztalára tette a miniszterelnök, melyet az országgyűlés minden valószínűséggel meg is ültesszák alatt le fog tárgyalni. — **Amerikába** hazánkban az év 9 havában 18 ezeren vándoroltak ki, tavaly ezen idő alatt 16 ezer volt a kivándoroltak száma. — **Földrendést** éreztek a napokban Erdély több vidékén. — **Sztója Ferencz** cigány költő 30 ivre terjedő munkája kiadásának költségeit, mely munka részben költeményeket és a cigány szótárt tartalmazza, József főherczeg vállalta el. — **Kratz Antal** esztergomi órásnak óráját, melynek a kiállításra annyi bámulója és dícsérője volt az esztergomi érsek vette meg. — **A munkanélküli** munkások érdekében Prága város tanácsa 2 millió forintot vesz kölcsön, hogy nagyobb építkezéseket kezdhesen, a melyeknél kenyeret találjanak a munkanélküli valók. — **A bécsi orvosi** kollégium elhatározta felkérni a kormányt annak keresztülvételére, hogy ezentúl az orvos önkéntesek csak tanulmányuk teljes befejezte után lépjenek a katonai szolgálatba, mert a mostani rendszer mellett sokat veszítenek. — **Rómában** a büntetőkongresszus elvetette egyik olasz tudósnak azt az indítványát, hogy a halálbüntetés eltörlésének szükségét mondja ki.

APRÓSÁGOK.

— Rovatvezető: Zuhany. —

A menyegző évfordulóján. — Azt kérdelem én tőled Salamon, szeretsz-e még ma is úgy mint tavaly ilyenkor? — Azt mondom én neked Rachel, hogy úgy szeretlek én téged, mint akár az életemet. (Kis vártatva, folytatja) Rosszul megy az üzlet, nagyon rosszul; meg is untam már az életemet.

Gyermek logika. — Egyél kis linyom kenyerhéjat, piros leszedes tőle. — Hát az apa orra is kenyérhéjat eszik!

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Folytassuk az imádságot!

Heti lapunk 49-ik számának „Apróságok” rovatában találtó czélzattal és mulató humorral átöltöztetett „miatyánk” jelent meg, melynek alapos jogosultságát kétségesen elismerem és szövegét úgy általában, mint minden egyes részletében halozás nélkül aláírom. Sőt a városi képviselő testület egyik bizottságában ez idő szerint általam elfoglalt állás illetékes mi-voltánál fogva egyuttal indítva érzem magamat az áhitat e kesergő ömlengéseit — helyes értelmezhetés czéljából — hü commentárral kísérni és amennyiben az óhajok e szük keretbe a kívánat valók dús sorából egy, más nem találhatott helyet: azokat a mellőzöttekkel kiegészítvén, az áhitat rokonérzelmű által ösztönözve a megkezdett imát kellő buzgósággal folytatni.

Mint a közegészségügyi — és szépitészeti bizottságnak ez idő szerinti elnöke valóban hálával tartozom az ima szerzőjének, hogy alkalmat szolgáltat: szépitészetiünk (ki nevet itt?) meddő vájudásainak hü képét bemutatni és pedig annál na-gyobb örömmel üdvözlöm e dícséretes mozgalmat, minél inkább tért kezdett hódítani nézetemben azon feltevés, miszerint a tétlenség, tespedés és pangás, melylyel léptenyomon találkozunk s melynek okát bárki könnyen kikutathatja — netán a közönség tetszésével találkozók.

E tárgyról szólva — hasztalan tagad-nók — be kell ismernünk, hogy több a rothadt Lévában, mint Dániában. Hiányzik az érzék, a rend, a szép és diszes iránt épen azokb.n., kik ez irányban intézkedni hivatva lennének. — A közegészségügyi rendszert legelőőbb feladatai lanyhán, lomhán, késedelmesen és csak is szinleg oldatnak meg. A mi pedig az aesthetikai

haladást illeti, annak követelményei a hatóságai ténykedés repertoárjában sehogy sem tudnak helyet hódítani.

Hogy az így van, arról nem csupán mi helybeliek birunk leverő tudomással, szemébe öltik az minden utasnak, ki Lévát érinti és pedig még mielőtt bármely oldalról a városba érne. — Lát ugyanis a Báthi ut felől közeledve a sarkert helyen egy tökéletesen kerítetlen csupasz sivar területet, melyen a sarkövek közt és a lehúzott sáncz helyén fák helyett tengeri és burgonya díszlik, jelölve annak, hogy itt a holtak iránti kegyelet helyét barbár pusztítás és cynikus kapzsiság foglalta el. — A kálnai uton jövet megpillantja a mellfelől roskadozó, hátfelől romból kerítéssel körülvelt üres telket, melynek városi faiskola a megnevezése s melynek fizetés nélkül inségeskedett kertészét a nyomor vitte a sirba. Tovább haladva egy tentaszini pocsolya fölött — melytől egészségesellenes mivoltánál fogva még a békák is távol tartják magukat s melyet a hatóság csak is a fölötté elvezető hid létjogosultságának tiszteltetben tartása szempontjából nem esapoltat le — jutunk a városba. — Ladány felől jövet a hasonló utczában a szekér ut mindkét oldalán elterülő az időjárat szerint hol vízzel, hol mással telt lefolyás nélküli mély árok vonja magára az utas figyelmét, melynek kiállítás az intézők elhész leleményességéről tanuskodik, három czél lebegvén ugyan is az alkotók szemei előtt egy csapással gondoskodva lön: 1-or, hogy emelve legyen az ut, 2-or, hogy a közel lakóknak legyen hová háyni a szemetet és hulladékokat, 3-or, hogy a ludaknak és cacsáknak legyen, hol gyakorolni nautikus hajlamaikat. — A város északi végéhez közeledvén az érkező balfelől a fényűzésnek egy sajátos nemere bukkan. Lát ugyanis egy 4 hold térfogatu kukoriczást, diszes új lécz sorompóval kerítve, mely hajdantól, midőn még kerítetlenül az volt, hagyományosan viseli ez idő szerint kerítve a megyei gazdasági-egyesület faiskolájának nevét. No de e nem mindennapi parodia létesítése nem a város érdeme; csakis azért említem fel, mert méltó kiegészítő részét képezi azon keretnek, mely a várost szegélyezi.

Hogy benn a városban még több és kiáltóbb helytelenségekkel találkozunk, az tagadhatlan. — Ott a sokszor megénekelte rövid ideig tartó pislogással a sötétséget feltűnőbben bemutató piszkos lámpák; ott a keréktörő kövezet, a járhatlan járdák, a sártengert képező nagy tér, az időjárat szerint, hol sárral borított, majd ismét szemet s tüdőt roncsoló porral telt utczák, változatosság kedvéért itt pocsolyák, amott szemét dombok stb.

E megtűrhetlen helytelenségek legnagyobb részének elhárítása kétségkívül eszközölhető lenne, homvan van tehát mégis, hogy az általános jajveszék és folytonos nógatás dacára orvoslást nem találunk.

Mi sem természetesebb, minthogy a közönség hasztalan lesvén ezen évről-évre panaszosan felemlített bosszantó állapotok javulását — midőn a lámpák vonagló világozása mellett sárba merült galocsniját avagy háza kapuját nem képes megtalálni méltó haragra lobban s megemlékezővén arról, hogy egykoron kereszt vizen tartott egy bizottságot, melyet kedvtelésében „szépitészeti” névvel ajándékozott meg s melytől ennél fogva némi rend, tisztaság és kényelem létesítését elvárni csakugyan jogosítva van, e bizottságot vádolja tétlenséggel.

Ha említett bizottság törvényszabta hatáskörébe a helytelenségek jelzésén és azok elhárítása iránt kiállított javaslatok betervezésén kívül az általa javasolt teendők foganatosítása is tartoznék; e teren tapasztalható tespedés miatt méltán fordulhatna feléje a közönség haragja, miután azonban e bizottság hatásköre a helytelenségek és hiányosságoknak illetékes tudomásra hozatalán és azok beszüntetése tárgyában a legezlszerűbb módzatok indítványozásán túl nem terjed, ha az imént körvonalozott kötelemeinek hiven megfelelt és az általa a városi tanácsnál beterveztett s a városi képviselő testületi közgyűlés által jóváhagyott javaslatok megoldást nem nyernek, e mulasztásért a felelőség nem e bizottságot, de igenis a közgyűlési határozatok végrehajtásával megbízott közegeket terheli.

Ekként állván a törvénykörvonalozta munka beosztás a neheztelő czikkirt csak hamar hajlandóvá válnék a kiengesztelő-désre az inkriminált bizottság iránt, ha fáradságot venne magának: e bizottság által évek során át beterveztett javaslatok hal-mazát a városi levéltárban áttekinteni. Ily mód könnyen meggyőződést szerezhetne magának az iránt, hogy nem található Léva város területén, — legfelreesebb zegzugát is beleértve — helytelenség, mely figyelmét elkerülte volna s melynek elhárítása iránt javaslatát a v. tanácsnál illetve közgyűléshez betervezteti elmulasztotta volna. — Hogy a százkra menő feladványokat felölölő javaslatoknak alig 10%-ja nyert ez ideig elintéztést, e miatt — úgy hiszem — a vád másokat, nem pedig e bizottságnak hasztalanul fáradozó napszámóit illeti.

Kérdem most már: Van e ily körülmények közt egy szépitészeti bizottság fennállásának értelme? kívált, ha tekintetbe vesszük, hogy az utca szabályozás czéljából

egyeseknek átengedett városi terület részek után befolyt szépitészeti czélokra szánt s külön kezeltetni rendelt pénzek rendeltetésüktől elvonatnak, ha tapasztal-nunk kell, miszerint nem csak hogy a bizottságnak közgyűlési helyben hagyott javaslatai legnagyobb részt végre nem hajtatnak, sőt a bizottság által magánosok adakozásából létesített ültetvények végképen elhanyagoltatnak. A fásorok nem részesülnek ortalomban, a mindenkorra nyilvános sétányok szánt s ezen ígért foly-tán egyesek filléreiből egybegyűjtött teteme költséggel szemétdombból diszkertté alakított sétányból maholnap magokat az alapítókat kizáratni engedik.

A siker fokozza, a sikertelenség bénítja a munkakedvet. Ha helyes ezen állítás, valóban csodálni lehet az inkriminált bizottság tagjainak rendületlen kitartását, mely szerint névleges állásukban kötelemeiket mindekorraig lankadatlan buzgósággal teljesítették. — De hát miután mindennek meg van a maga határa és az eredménytelen törekvés utóvégre is csüggedésre vezet, e bizottság is, — melynek a szemben álló közöny és halogatás miatt több és alaposabb oka lenne panaszra, mint magának a közönségnek — megunt a meddő fáradozást és szivesen látná, ha új erők váltanák fel s helyette folytatnák a mesebeli sziklatömbnek hengergetését a meredek hegyen fölfelé.

A bizottság által teljesített munkához aránylag felmutatható elenyészőleg csekély eredmény szerint elismerés, de még csak belső erkölcsi elégtételt nem állhatott kilátásban. Maga a működés pedig sikertelenséget tudatában gyönyört épen nem nyújtott és ime még is akadtak irigyei, kik az általa soha nem keresett érdem koszorú után törve, nemes versenyre keltek és a bizottság mellözésével a szépitészeti teren önállóan czélba vett működésük remekait mutatták be.

Miután a mű maga szokta dícsérni mesterét, elég lenne rámutatni a városi faiskolára, a már említett ladányi utra, a legújabban létesített járdára és a róm. kath. temetőre, mely műalkotmányok tervezése és létrehozatala a sokszor említett bizottság közreműködése nélkül történt. — Legyen tehát vetélytársainké a dícsőség. Nem kérünk belőle. Nem is szólnánk hozzá, ha egy részt e művek alkotását illetve az apaság kérdésének tisztázása nem állana érdekünkben, másrészt, ha a sarkert rendezett! állapota Léva közönségének míveltségi reputációját nem kockáztatná.

Lehet kertet, utat, járdát tetszés szerint létesíteni és berendezni, az izlés dolga s ha fonakul hajtattott végre, legfeljebb guymosolyt kelthet. Egészen más jelentőségű azon helynek profanaecziója, melyben az élők kedvesei alusszák örök álmukat. Szentélyt kell, hogy képezzen ez, melynek gondozása az elvülhetlen kegyeletet illeti. Romboló kezeknek innen távol kell maradni. Legyen háborítatlanul az elhunytaké azon csekély földterület, mely alatt poraik nyugosznak. Ha már nem gondozzuk, nem díszítjük a szerény sírokat, ne fosszuk meg attól, a mivel utolsó adományképen a kegyelet ajándékozta meg. Magát tiszteli meg, ki a halottak iránt kegyelettel viseltetik! — Lapozzunk a történelemben, tekintünk körül a föld területén és azt fogjuk találni, hogy a halottak iránti kegyelet a míveltséggel mindenkor lépést tartott. Előbb-utóbbinak megbízható jelzőjét képezte. — A mívelt nemzetek által elhunytaké emlékére emelt művek évezredek után is csodálkozást és tiszteletet gerjesztenek bennünk. Nem is szólnánk a Pantheonok és Calumbáriumokról, mértföldek hosszán környezik Rómát az egykoron valódi Edent képezett sarkertek, melyeken a romok közt most is rákadunk a művészileg kiállított síremlékekre, sarkofágokra és a sírok mellé ültetett Cupressus roncraira. — A Vandalok műve, hogy mindezek maiglan épségben nem maradtak!

Ezekre gondolva valóban piralnunk kell, ha temetőnk botránys állapotára vetünk egy pillantást, mert tartanunk kell attól, hogy akadhat, ki míveltségünket a fent említett mértékkel taláná mérni, nem tudván, hogy a Rómához hasonlása a mi temetőnkben is a véghezvitt pusztítás nem a mi, hanem egyes vandalok műve, kik irigyelvén a porladozóktól a sarkövet, a fák árnyát és a néhány talpalatnyi földet, ki-méletlenül neki estek a temetőnek, kidön-czölték a sarköveket, kivágták a fákat és nem áttalották az ekként zsákmányul ejtett sarköveket áruba bocsátani!!! — Hogy pedig még nagyobb hasznót huzzanak a holtak nyughelyéből, leegyengették a sírdombok nagy részét, lehúzták a kerítő sánczot, hogy tengerit és burgonyát termeljenek az elhunytak fölött. — A Cynismus és kapzsiság pusztító Orgiát ült ott, hol csakis áhitatnak és kegyeletnek lenne helye.

A rombolás műve csakugyan teljesen sikerült, mert valóban nagy utat kellene tennünk, míg végre valahol egy szegény kis falu határában oly dezolált sivar kinézésű hulla tért találunk, mint rendezett tanácsú Léva városának r. k. temetője.

Nincs tudomásom arról, valljon Neme-sis asszonyosság foglalkozik e még a megtor-lás ügyeivel, annyit azonban tudok: hogy a szentségtörök közül ketten azóta az általok becsmérelt holtak közé jutván, most

már a helyszínen szemlél szembe beszámol-hatnak szennyes sáfarkodásokról.

Ha mindazok után nem akarjuk még azt is megélni, hogy talán már közel jövőben — ekké forogjanak a sírok fölött, avagy valamelyik Spodium-gyár bányát nyisson temetőnkben, ültetett kezekkel e szegényletes garázdálkodást nem nézhetjük tovább! Tartozunk, mint önértetes polgárok, Léva város jó hírnevének azzal, hogy bemutassuk, miszerint nem állunk a míveltség azon alanti fokán, mely szerint a kegyelet érzete kiveszett volna keblünköl. Vállvetve azon kell lennünk, hogy halott-jaink nyughelye a mellette elhaladó idege-neknek gyönyörös megjegyzésekre okot többé ne szolgáltatson.

A társulás csodákat szokott létrehozni. Alakítsunk mérsékelt tagsági díj mellett „Sarkert gondozó egyesületet”, mely a sarkertnek illő karba hozatalát és jövőbeli szorgos gondozását tűzze ki feladatául. — Szereztünk tudomást a felől: van-e? s mennyire joga a híveknek ellumyt kedvez-seik nyughelyének viszonyaira befolyást gyakorolni? — Hasznos-e kezek által érthetetlen szentélyt képez-e a sarkert? avagy enged-e a törvény? kinek? és mennyire? hasznos-e jogot azon terület után, mely a holtaknak van szánya. Jöj-jünk tisztába az iránt, kinek tulajdona gyanánt tekintendő ez? s kit illet az intézkedési jog a temetőt, sarköveket és a kegyelet által melléjük ültetett fákat illetve. — Van-e? s kire? a sarkert gondozása és ellenőrzése bízva? avagy gondozás, felügyet és őrizet nélkül hagyott, gazdtalan telket képez-e? melyen bárkinek kénye-kedve szerint zsarolni, pusztítani meg van engedve. — Puhatóljuk ki egyuttal: valljon, ki legyen az, ki a kimultak hamvaiból termelt kukoriczára és krumpira rászorul és ha e nélkül meg nem tud élni, váltsuk meg elhunytaink nyugalmát nehány zsák burgonyával. — Krisztus példáját követve úgy mint Ő a templomból, mi a temetőből üzzök ki a kufárokat és szereztünk tiszteletet azon helynek, melynek a kegyelet adójával tartozunk! — Ha van temetkezési egyesület, mely nagy pompával kíséri ki a halottakat nyughelyökre, de nem gondoskodik arról, hogy sírjai tiszteletben tartassanak; gondoskodjunk mi arról, hogy érintetlenül nyugodjanak hamvaik a nekik szánt földben. — Ha említett egyesület megtudott feledkezni arról, hogy felesleg ezreinek legalább egy részét a sarkert gondozására és kibővítésére fordította volna: gyűjtsünk mi filléreket, hogy pótolhassuk e megbocsáthatlan mulasztásokat és alakítsuk a sivar területet — mely mindnyájunkra nézve sajnos szemrehányást képez — oly sarkertté, mely Léva város tiszteletére vál-jék. — Gondoskodjunk az élőköl, de e közben ne feledkezzünk halottjainköl. — Sorakozzunk tehát és siessünk e legkiáltóbb feladatot megoldani, hogy elhunytaink sértett szellemeit mielőbb kiengesztelhessek. Amen.

*

A mi pedig a szépitészeti teren észlel-hető pangást illeti, ennek legsikeresebb orvoslását abban talánám, ha a városi képviselő testület kebeléből egy számonkérő bizottságot küldene ki, mely a szépitészeti bizottság által beterveztett javaslatok nyil-vántartásával és érvényesítésük szorgalmazásával foglalkoznék.

B. F.

Nyílt kérdés a lévai m. kir. postahivatal Főnökéhez!

Minden héten a hétfői napon délben szoktam magkapni a „Bars” újság kedvelt lapomat, mit biztosan tudok, hogy a Szer-kesztő számomra pontosan expedíaltat. Mi az oka annak, hogy a legközelebbi lapot, nov. 29-iki számot nem kaptam meg? A vladányi posta mester azt vallja, hogy hivatalához nem érkezett meg, ennek folytán a felelőség ez ügyben nem lehet az övé.

En pedig ezen számot semmi szin alatt el nem engedem s kérem a komoly kutatásra.

V.-Ladány, 1885. decz. 1.

Arany Lajos.
tanító.

Szerkesztői-üzenetek.

V-n-nak. Műveit megkaptuk. Átnézzük. Posta-fordultával kérünk latározott választ azért, hogy műveit csupán nekünk küldötte be.

K. E-nak. Elkészett. Mázor korábban kérjük az ilyesmit. A megemlékezésért szíves köszönet.

A. L-nak. Alkalmi több is kezünk között; átnézzük, s ha lehet helyet szorítunk közleményének.

Lévai piaci-árak.

Rovatvezető: Kónya József, városkapitány.

Buza: m.-mázánként 6 frt 70 kr — 6 frt 90 kr. Kétszeres 5 frt — kr — 5 frt 50 kr. Rozs: 5 frt 50 kr — 5 frt 80 kr. Árpa: 5 frt 80 kr 6 frt 20 kr. Zab: 5 frt 80 kr — 6 frt — kr. Kukoricza: 4 frt 50 kr 4 frt 80 kr. Bab: 8 frt 50 kr — 8 frt 80 kr. Lenese: 6 frt — kr — 7 frt 50 kr. — Köles: — frt. — kr.

Rászédni a vevőközönséget igen gyakran megkísérik, oly áruknál, a melyek jó tulajdonságaiknál fogva nagy kelendőségre örvendenek. Így tündöznek föl egy idő óta különböző labdacok is, melyek egészen hasonlóan mint az egyedüli, valódi s az emésztési bajokban oly nagy hatású Brandt R. gyógyszerész-féle svájci labdacok, vannak becsomagolva s olcsóbb árak és egyéb állítólagos előnyök mellett akarják a közönséget félrevezetni. Ezért a vételnél gondosan figyelni kell, hogy a Brandt R.-féle svájci labdacok minden dobozában meg van-e a valódi cégjegy: a fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névalírása. 381

5293. 1885. sz.

Árverési hirdetmény.

Az aranyos-maróthi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Taub Lipót lévai lakos végrehajtónak **Holeczka János** és **társa** szécsé-pusztai lakosok, végrehajtást szenvedők elleni 190 frt. tőkekövetelés és ennek 1885. évi márczius hó 2-ik napjától járó 6% kamatai, továbbá a már eddig 22 frt 55 krt tevő, úgy az ezennel 8 frt 40 krtban megállapított, valamint a még felmerülő végrehajtási költségek kielégítése végett lefoglalt következő ingatlan vagyonosság, u. m. a fenn megnevezett törvényszék területéhez tartozó Felső-Győröd községbeli 91. sz. tjkvben A I 1 sorsz. alatt **Holeczka János** és **neje** szül. Havala Borbála tulajdonánál foglalt házfekvésű 1885. évi **december hó 28-ik** napján délelőtt 9 órákor a bíró házában Felső-Győröd községben 1881. LX. t. cz. 169—174. szabályai szerint megtartandó bírói árverés útján, a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Erről a venni szándékozók azon hozzáadással értesítetnek, hogy az ezzel egyidejűleg megállapított árverési feltételek szerint, 1-ször. A megállapított kikiáltási ár; a kimutatott házosztály adó 200-szoros összege, vagyis 400 frt. 2-ször. A venni szándékozók tartoznak az árverés alá bocsátott ingatlanosság kikiáltási árának 10 %-át bánatpénzül készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban letenni. 3-ször. A vételnél egyenlő részletben és pedig az első részlet az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap, a második részlet ugyanazon naptól számított 60 nap, a harmadik részlet ugyanazon naptól számított 90 nap alatt fizetendő.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen telekkönyvi hatóságnál és Felső-Győröd községi előjáróságánál is megtekinthetők.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Aranyos-Maróthon, 1885. évi október hó 17-én.

Kulin, elnök. **Christely,** jegyző. 382

Kiadó lakás.

A Csepicsányi-féle háznál az emeleten, három szoba, egy konyha és kamra azonnal bérebe adandó. Bővebb felvilágosítást nyerhetni a tulajdonosnál helyben.

(1) 40 éven át kipróbált Anatherin szájviz

dr. Popp J. G. cs. kir. udv. orvostól
Bécs, I., Bognergasse 2.

Orvosi bizonyítványok:

Prof. Oppolzer, kiérdemült rector magnificus, professor a csász. kir. klinikán Bécsben, cs. kir. udv. tanácsos stb. Megvizsgáltam az ön **Anatherin szájvizét** s azt ajánlásra méltónak találtam.

Profess. Drasche, a valódi Anatherin szájvizet, orvosi gyógyszer-tálynál, csász. kir. közkörházban kísérletileg alkalmazta, s azt igen czélszerű és kitűnőnek nyilvánította.

Dr. Kainzbauer, csász. tanácsos, érdemült professor, én a **Popp-féle Anatherin szájvizet** betegeimnek feletté nagy számánál, **száj- és fog betegségeknél rendkívül jó sikerrel** alkalmaztam, mintán annak vegytiszta alkotóról meg vagyok győződve.

Még az idült hurutoknál is, felettébb jó hatással van a megtámadott **száj, torok és gége** részeknek a **Popp-féle Anatherin szájvizel való** megérintésnek.

Professor Schnitzer a **Popp-féle Anatherin szájvizet** a száj, nyak és a torok-írt betegségénél mint színte a foghús betegségénél mindenkor a legnagyobb sikerrel alkalmazta.

E kitűnő tulajdonságainál fogva mindenütt méltán kiérdemelt elismerésben részesülő **Popp-féle fogszerek valódi** és friss minőségben kaphatók.

Kapható: **Léván:** Boleman János és Medveczky Sándor gyógyszer-tárában, **Báthban:** Szilky Ignác gyógyszer-tárában, **Selmeczen:** Margatsy János és Sztankay Ferencz gyógyszer-tárában, **Ujbányán:** Vitkovits János gyógyszer-tárában, **Nyitrán:** Kovács József és Tombor K. gyógyszer-tárában, **Balassagyarmaton:** Feistl József és Havas Gyula gyógyszer-tárában. 384

380

A legjobb és legszebb
HARMONIKA
és mindenféle
HAGSZEREK
egyedül kaphatók:
Joh. N. TRIMMEL
BÉCS
VII. Kaiserstasse 74.
Árjegyzék harmonikákról és más hangszerekről ingyen és bérmentve küldetnek.

253. sz. 1885.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aranyos-maróthi kir. törvényszék 3495. számú végzése által Wermer Jakab felperes és verebélyi lakos javára **Lüley István** és **neje Spuller Ilka** ellen 423 frt 59 kr. tőke, ennek 1885. év aug. hó 1- napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 33 frt 30 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosításvégrehajtás alkalmával bíróság felül foglalt és 1367 frtra becsült 1 Hoffer-féle cséplőgép járgánnyal, 1 Havas-féle 11 soros vetőgép. 5 hámos ló, 2 csikó, 1 tehén, 1 kazal lennek, 1 kazal sarjú takarmány és egy pár jobb féle lószerszámból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2005. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis N-Lülén Lüley István és neje lakásán leendő eszközzésére 1885. év **december hó 18-ik** napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881 évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 100. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Verebélyen 1885. évi dec. 2-án.

Kaszaniczky Dániel,
kir. bírósági végrehajtó.

247. 1885. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a verebélyi kir. járásbíróóság 1607/1885. számú végzése által Petrás József községi bíró és Engel Eliás által képviselt Csifár község felperes javára **Hamar János** csifári lakos ellen 859 frt 74 kr. tőke, ennek 1885. év február hó 19. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 52 frt 53 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 476 frt 50 krt becsült 2 hámos ló, 1 fekete mén csikó 1 vastengelyű szekér, 3 szekér széna, és sarjú, zsup, árpa és buza szalma, 1 uj cséplőgép járgánnyal, sertésólak, lószerszám és más gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1938/1885. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Csifáron Hamar János lakásán leendő eszközzésére 1885-ik év **december hó 17-ik** napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Verebélyen, 1885. évi nov. 27.

Kaszaniczky Dániel,
kir. bír. végrehajtó.

387

Sok ezer
azok száma, a kik a „Betegbarát” című röpirat áttekintése után és annak útmutatása nyomán egyszerű háziszerekkel önmagukat gyógyították ki. Ennél fogva bármilyen betegnek, akár milyen bajban szenved is, sem kellene elmulasztani a kérdéses könyvecskét Richter kiadó-intézetétől Lipéséből meghozatni. Egy levelezőlapon való egyszerű megrendelésre ingyen küldetik meg.

Kapható: **Török Józsefnél**
Budapest, Király-utca 12. sz.

A Z

„OSZTRÁK MAGYAR MONARCHIA IRÁSBAN ÉS KÉPBEŒ

Rudolf trónörökös Őfenségének nagyhírű munkája megjelent.

Az első füzet alulírottaknál raktáron van s kívánatra megtekintés végett bérmentve küldetik meg.

Helyben házhoz hordva egy-egy füzet ára 30 kr.

Vidékre 10 füzetre 3 forintos előfizetés mellett a 10 füzet együtt bérmentve küldetik meg.

Kívánatra azonban a füzetek folytatása egyenként is megküldetik 5 kr. portó felszámolása mellett.

KARÁCSONYI ÉS UJÉVI TÁRLAT.

Felhívjuk a nagyérdemű közönség becses figyelmét, a most érkezett **karácsonyi és ujévi, norinbergi és disztárgyakra**, melyeket direkt a külföldi gyárakból rendelve — azon helyzetben vagyunk, hogy a **legolcsóbb gyári áron** is adhatjuk. — Alkalmas ajándéku ajálunk: **imakönyveket, költeményeket** pompás diszkötésben, **ifjusági iratokat, képeskönyveket, elbumokat** és más alkalmas disztárgyakat.

LÉVÁN, 1885. december hó 3-án.

Kiváló tisztelettel,

NYITRAI és TÁRSA
könyvkereskedése.

389